

PAPER DETAILS

TITLE: Kanunlarimizin Yayim Vasitalarinda Ahenksizlik!

AUTHORS: H Avni GÖKTÜRK

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/37998>

arama cetvelleri yaptırılmak, bunlardan istifadeye imkân tır. Bu suretle kanun ve nizamları görmek ve işlerini v uydurmak zaruretinde olanlar bir tek kanun mecellesi, venilir, her türlü hatadan salim bir metin mecmuası olurlar; bundan başkasına artık itibar etmeye mahal kanun mecmuası (mecellesi) ya devlet tarafından ya ta bu iş hususi teşebbüslere bırakılmış bulunabilir. E de aynı metinlerin muhtelif merciler, makamlar, daire hıslar tarafından mükerrer olarak neşredilmesini önle Bittâbi bu suetle tasarruf edilecek paralar eğer devle eksik kalan âmme işlerine tahsis olunabilir. Hususi so lan tasarruflarla da aynı suretle millî iktisat bünyesi iç cak ve yaratıcı bir sermayenin kurtarılması sağlanaca

Yukarda işaret olunduğu üzere bizde kanun m cellelerinin) neşri bakımından bu ahenk, nedense, hâ mıştır. Kanunlarımızın gerek hususi ve gerek resmî mualarına raslıyoruz. Bunları iki kısım içerisinde mü

I. Hususi mahiyette olan kanun mecmuaları yımları.

A. — Cumhuriyet devrinde bizde hususi kanu riyatının hemen ilkini eski Başvekâlet Müdevvenat Kemal Ergin tarafından yayımlanmış olan (kanunla mecmuası teşkil eder. Bu bir kısmı eski harflerle (7 yeni harflerle (9 cilt) olmak üzere *on altı* cilt teş nında hizmet ve himmeti olan bir yayım sayılsa yeridir. ellifi cidden tebrike değer. Bunların beher cildi üst üst sayfa tutar ve her cildin fiyatı ortalama 6 altı lira ola

İtiraf etmeli ki bu türlü uzun süren ve hattâ ferepetle ve mâna itibariyle ebedîlik ifade eyliyen teşebbüslerin tek başına başarmaları zordur. Zira bir kere ömülerini aşar, sonra onların sermaye ve iş verimi türlü devamlı işleri başarmıya az elverişlidir. Bundan dolayı işler bütün dünyada, yine bir ticarî teşebbüs mahiyetinde, ber, daha ziyade hükmi şahıslar olan şirketler ve büyük haneleri, basım ve yayım evleri tarafından yapılır. Çünki yaşam ve yaşama imkânları fertlerin hayatlarına nispetle ve daha uzundur.

B. — Hususi kanun mecmuaları neşriyatını cümle
ikinci olarak ele alan hususi teşebbüs Cihan Kitabevi ol-
methane Osmanlı Devletinde Müdevvenat Müdürlüğü ve
Encümeni Reisliği yapmış olan Bay Serkiz Karkoç'u bu
Bu kanunlar mecmuası (Sicilli Kavanin) adını taşı-
kiye Büyük Millet Meclisinin ısdar ettiği bütün kanunlar
birlikte eski Osmanlı İmparatorluğu kanunlarının me-
bunların biribiriyle ilgisini de notlarla göstererek ihtiva
mecellisi, mevcut emsali arasında en ziyade güvenilebile-
kat mahsulü görünmektedir. 1926 yılından itibaren ba-
bu kanunlar mecellisi bugün 1941 kanunlariyle 22 cilde
bunun basıcısı ve yayıcısı Cihan Kütüphanesi sahibi Mihr
dolayı işini ele alan vârislerinin teşebbüsü yürütmek is-
maktadır. Bu mecmuadan istifade edebilmeyi, (direktif
ve 1815—1934 tarihleri arasındaki bütün mevzuatı ihtiva
ma cetveli sağlıyor. Bu cetvel bu serinin 15 inci cilde
icine alıyor Bundan sonra da 1935—1937 tarihleri aras

ler ve arama cetvelleri neşrolunmak âdetidir. Sonra Kitabevi bunlar için ayrıca para istemeksizin, abone olmayı de âdet edinse yeridir. Sicilli Kavaninin beher cildidir; çıkmak üzere bulunan 23 üncü cildin fiyatı süplemanın fiyatları da beşer liradırki takımını tahakkük kabil görünmektedir. Bu kanun mecmuasının fiyatıdır. Beher cilt ortalama biner sahife tutar. Neşriyat

C. — Hususi teşebbüslerce yapılan mühim kanunların üçüncüsünü yine eski Müdevvenat Müdürü ve şimdi ve halen Türkiye Büyük Millet Meclisi Âzası olan B. Edip Kemal Ergin'in bu ikinci kanun mecmuasını (Kanunlarımız) adı altında iki cilt teşkil etmek üzere Mecnua, ilâve ve yeniden elden geçirmeye müsait olarak (= tek yapraklar) halinde ve açılır kapanır tertibatında kapak cilt içerisinde. 2400 sayfadır. Bu iki ciltli mecmua dış görünüş bakımından biraz hantal ve kullanış bakımından zayıftır. Adından da anlaşılacağı üzere bu mecmua meclis metli mürettibi bütün kanunlarımızı tarıyarak onların emsalini olmiyanlardan ayıklamış ve mer'î kanunlarımızı kanun numaramız beş bine yaklaşmasına rağmen - yâni bit etmiştir. Bu ince ve yorucu çalışmalardan dolayı B. Edip Kemal'in yürekten tebrik ederiz. Hiç şüphesiz, böyle bir mecmua birçok hizmetler görebilir. Bilhassa işi gücü çok olan ve mer'î olanlarını olmiyanlarından ayırtedemiyecek hâlede bu eser emsalsiz bir "hazır yemek"tir. Fakat tek metin olarak değildir. Tek metin kanun neşretmek işi asıl bu hususta tesriî uzuvların yani Türkiye B. M. Meclisinin işidir. C.

bizzat üzerine almıyarak başkalarının üzerine atıyor d
 kimin üzerine atıyor? Hiç şüphesiz kanunların hangileri
 kanun hükümlerinden hangilerinin mer'î ve hangilerin
 duğunu tâyin işi hususi teşebbüs erbabının vazifesi ve s
 girmez. Binaenaleyh Bay Edip Kemal Ergin'in hususi t
 taya getirdiği bu emekli ve zahmetli eser bu suretle
 mesnedinden mahrumdur. Zira onun, mer'idir diye me
 veya mer'i değildir diye mecmuasından çıkardığı kanu
 rak mer'i olmadığı veya mer'i bulunduğu varit olabil
 oldukları halde bu mecmuaya girmiyen kanunların b
 eden hukukçulara rasladık. Bu kanun mecmuasının h
 len, çok dikkat gösterilmiş olduğuna, Bay Edip Kema
 sustaki vasıflarını ve titizliğini de bilmek itibariyle, ina
 digimiz gibi bu mecmuadaki kanunları tek metin kan
 lâkki etmeye imkân yoktur. Zira kanun kurucu, ken
 yapmıyarak onu daha ziyade kanunların tatbiki mesul
 da taşıyanlara yani kaza kuvvetine bırakmıştır. Şu h
 kanunlarımız) dan istifade edenler bu ciheti daima hatı
 dırlar.

Hattâ hukukçularımızca malûmdur ki parlâmento
 ya tamamen kenar notsuz çıkan kanunların kenarlarına
 sörlerce konulan kenar notlarının da hiçbir zaman bağ
 tur; yani mahkemeler bunları yok farz ederler.

Bütün bunlara rağmen Bay Edip Kemal Ergin'i
 memlekette, bir tek kişinin bile icabında tek metin kan
 dan ne kadar himmetli işler başarabileceğini göster
 avrıca çok kıymetlidir.

Belki yakın bir gelecekte Büyük Millet Meclisi

eseri bu işte bir telkin rolü oynayabilirse kendisinde yapmış sayılması lâzım geldikten maada bu hizmeti icabeder.

Ç. — Hususi teşebbüslerce neşrolunan bu üç nev'inden bulunan kanun mecmuaları dışında daha kanun metinleri neşrolunmaktadır. Gerçekten adli, idari ve kamu hukuku kanunlarının hemen en büyük kısmı en mühimleri mutlaka kazanç kasdiyle ayrı ayrı neşr cümleden olarak meselâ Teşkilâtı Esasiye kanununun, Borçlar Kanununun, Ticaret Kanunlarının, İcra ve Hukuk Usulü Muhakmeleri Kanununun, vergi Kanununun, Vilâyetler İdaresi Kanununun, Belediye Kanununun, Kanununun... hulâsa hemen her türlü yeni çıkan Kanun sılıp yayılmakta olduğu herkesçe bellidir. Hattâ bu işleri ve kitap tacirleri ve basım ile uğraşanlar yapmıyor tacir ve naşir olmıyan birçok teşebbüs erbabı kimse Zira malûmdur ki Matbuat Kanununa göre tacir olmıy ri, ne bir öncül müsaadeye ve ne de vergiye tâbidir.

Bu sebeplerden dolayı aynı kanunun yurdumuzda ler ve şahıslar tarafından neşredilmiş sayısız nüshalar lâ aynı zamanda onlarca muhtelif basımda medeni hü güç değildir. Ve bunların hepsi de geçer. Fakat itir arasında basım hatasından kurtulmuş olanı, eksiksiz v cetvelleri bulunanı, hulâsa her bakımdan güvenilece Buna mukabil okuyucularımıza - bu bakımdan bir ka vermek üzere - şunları derhal anmayı faydalı buluyo Kanununun aslının İsviçrede revaç bulmuş olan ve âc min evlemiş bulunan bir tek Fransızca metni vardır ki

izahlı metinler olarak anılmakla beraber bu türlü eserlerin derecesi çok vakit kanun metninin aynıdır. Ve şerh ve ilâveler ya yok farz olunacak kadar ehemmiyetsiz; yahut nîlen kısımlar kanun metinlerinin tekrarından veya şişrettir ve bazan da, malesef, ciddiyetsizdir.

Bu şerhli ve izahlı metinlerin bazan adli ve idari lerin karariyle, ve kanunun ilgili bulunduğu idarenin riratlariyle de birleştirilerek kabartıldığı ve hem de re çıkarıldığı vakidir. Bu kabil kabarık metinlerin fiyatı çok fazla olup çok vakit bu türlü eserler mühim miktarda ne satılmaktadır. Aşağıda devletçe bol bol yapılan kanun tını gözden geçirdikten sonra bu neviden pahalı olmakla gayeye uygun olarak hazırlanmıyan geliş güzel ve mekarılan metinlerin devletçe bol miktarda satın alınma daha fazla meydana çıkacaktır.

II. Resmî mahiyette olan kanun mecmuaları (= yımları.

A. — Zabıt cerideleri.

Bilindiği üzere Türkiye Büyük Millet Meclisini ve karara bağladığı her kanun ve her mesele usulü dairesi Kanun lâyihaları (= taslakları) hükümetçe Meclise Meclisçe bir kanun yapılmak icabettikte, bunların ilgili encümende veya encümenlerde, lâyihasiyle de b Meclis umumi heyetine verilir. Meclis umumi heyetince kerelerden sonra ya kanun halini alır veyahut almaz, t

Bu kısa izahatı vermekten maksadımız, Türkiye

1. ... fihalemi topluca hatırlatmaktır. Bundan

Millet Meclisinin intihap devrelerinden her biri b
üzere numaralanmıştır.

Birinci	intihap devresinin	zabıt cerideleri	1
İkinci	"	"	1
Üçüncü	"	"	1
Dördüncü	"	"	1
Beşinci	"	"	1
Altıncı	"	"	1

Demek oluyor ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin 1
yılına başına kadar zabıt ceridelerinin tamamı 176 ci

Bu neviden seri teşkil eyliyen eserlerin koleksi
nüne takibederek vaktinde yeni çıkanlarını edinmek
mesuliyeti benimsiyenlerimizin maalesef az olmasınd
tır ki (B. M. M. kütüphanesi hariç) resmî kütüphaneler
eserlerin tam bir koleksiyonunu bulmak güçtür. Halb
da işaret olunduğu üzere kütüphanelerimize ve her ti
müesseselerimize yeter sayıda bastırılmakta ve hazine b
katlanmaktadır.

B. — Her ne kadar A harfi altında izah edilen 1
lisi zabıt ceridelerinde de kanunlarımız mündemiçtir.
nun mecmuası saymaktan ziyade (istenografi bültenleri
Binaenaleyh asıl kanun mecmuası olarak devletçe ne
başında (Büyük Millet Meclisi Kavanin Mecmuası) go
leksiyon Büyük Millet Meclisince ısdar olunan bütün
tarihleri sırasıyla içine alan bir büyük koleksiyon olu
Millet Meclisince nesrolunmaktadır *Türkiye Büyük A*

kaidelerinin halka ilânı vazifesinin devletçe yerine getiri-
yeti dolayısıyla bütün kanunlar, nizamnameler, kararnameler,
tiyatkar kararları, bazı şûrayı devlet kararları, resmî ilânlar,
kurumların statüleri ve başkaca yurttan yayılması kanunları
suslar bu resmî gazetede neşredildiğinden müspet hukuk
bunların başında kanunlarımızı bir kerede burada bulabiliriz.
Resmî gazete devletin resmî organıdır. Bu vazifeyi, es-
letinde 1256 tarihindenberi neşrolunan (Takvimi Vekayi
Türkiye Devletinde bu neşir vasıtasının adı değiştirilen
1336 (1920) tarihinden itibaren (Resmî Ceride) adı altı
17 kânunuevvel 1927 tarihinden itibaren de (Resmî Gazete)
Bu yazının yazıldığı günlerde 5460 ıncı sayısı neşrolunmuş
kavanin ve nizamatin sureti neşir ve ilânı ve mer'iyet tanzimi
kanun hükümlerine göre Resmî Gazete Başvekâlet Neşir ve
venat Müdürlüğünce neşrolunmaktadır. Bu koleksiyonlar
risti yapılır. Bu fihristler (kanun, karar, tefsir, kararnameler,
tamim ve tebliğler) gibi kısımları ve başlıkları ihtiva eden
ristler her yıl sonunda daha evvelkileriyle birleştirilme-
her beş yılda bir kere beş yıllıklarını bir araya toplayıp
diğinden resmî gazetelerin kullanılması da maalesef i-
derecede güçtür.

Zira, bilindiği üzere bu nevi bütün koleksiyonların
ma cetvellerinin iyiliği ve mükemmelliği ile mütenasiptir.
Vekayi ve gerekse Resmî Ceride ve Resmî Gazete koleksiyonları
cak terekeden ve saireden ve pek pahalıca tedarik kabilir.

Ç. — Asıl devletin resmî ve mamulünbih kanunları
mahkemelerce ve gerek diğer makam ve mercilerce r-
ihtiva eylemek üzere, başka tâbirle (ahkâmı umumiye ve

lunmaktadır. Demek oluyor ki bugün elimizde, edilmiş olan bütün mevzuatımız düstur halinde

1 — Birinci tertip düstur sekiz cilttir. Bun harflerle ve ihtiva eyledikleri mevzuatın ısdarı tır. Yine eski harflerle bastırılmış olan bir cilt, bu lerinin zeylini teşkil eder. Bu tertibin 5 inci, 6 ıncı, teşkil eyliyen mevzuat o zaman neşrolunamamışt kadar olan devirleri ihtiva etmek üzere ve 4 cilt harflerle bastırılmıştır. Bu seri 1 kânunusani 1299 lamak üzere cumhuriyet devrinde Başvekâlet Ne Müdürlüğünce yeni Türk harfleriyle tertip ve tab

2 — İkinci tertip düstur 12 cilttir. 10 tem 1336 (1920) tarihine kadar olmak üzere meşrutiy sukutuna kadar olan mevzuatımızı ihtiva eder. E harflerledir. Hususi tahkikatımıza göre mevcut cil kâlet Müdevvenat Müdürlüğünce yeni harflerle şünülmektedir; 7 ve 8 inci ciltleri bittiğinden bun istenmektedir.

3 — Üçüncü tertip düstur: Bu düsturun mü kanunun 15 inci maddesi tâyin ve tahdidetmiştir. B gazeteler dahi Müdevvenat Müdürlüğünce bastırıl lisin her içtima yılına ait düsturların basılması, v kalmış olan eski düsturların tamamlanması vazifes turlara şu maddeler dercolunur:

Kanunlar ve nizamnameler, devletlerle münâ hedeler ve sair düvelî akitler, inhisarı ve malî taahh kavele ve imtiyaznameler ve kanunların tefsirine m Meclisi kararları, umumi hizmetlerden birini ifa

indak kütüphane programını program olarak kabul ettiğini hususi olarak öğrendik. Bu öğrencemizin tahakkümüne bize büyük bir haz kaynağı olacaktır.

*
* *

Birinci ve ikinci tertip düsturların arama cetvele beher cildinin sonundadır. Halbuki bunların da üçüncü ların arama cetvelleri içerisinde veyahut birinci ve ikinci ra şamil olmak üzere bir tek muntazam arama cetvelleri da uygunluk bakımından zaruri gibidir.

Eski tertip düsturların tedariki güççe ve bul fiyatları da yüksekcedir. Buna mukabil üçüncü tertip beher cildi, devlet neşriyatı olarak, ortalama iki olunabilir. Bütün düsturların cilt yekûnları (her i bağıdır. Ve bunların her biri ortalama bin sayfa hesap v Bunların tamamının tedariki ise, verilen izahata göre a ile kabildir.

D — Devletçe yapılan kanun metinleri yayımla bir başka kategori neşriyat daha vardır ki onlar da yine ların Başvekâlet Kavanin ve Müdevvenat Müdürlüğün larıdır.

(Kavanin ve nizamatin sureti neşir ve ilânı ve m kında) 28 mayıs 1928 tarihli ve 1322 sayılı kanun her b ve nizamatin ne zamandan itibaren neşir ve ilân edilme mer'iyetin ne zamandan itibaren başlayacağını tesbit başka bu kanunun 6 ncı maddesine göre: Artık kanun, n matnamelerin ayrı ayrı memurlara tebliği usulü lâğv

devlet daireleri; hususi idareler, belediyeler, baro ve ziraat odaları, resmî kütüphaneler.

Yukarda isimleri yazılı makamlar kendilerinin ve nizamnameleri ve saireyi vilâyet merkezindeki mîsi içinde bulunan alâkadarlara münasip suretlerle

Kaza kaymakamları da nahiyelere ait bulunacak yollarlar ve gerek kaymakamlar ve gerek nahiye mîlenilen usul dairesinde, kaza ve nahiye içindeki daîraları zimmetle dağıtırlar...

İşte 1322 sayılı kanunun bu emirlerini yerinde Başvekâlet Müdevvenat Müdürlüğü kanunların ve nin kâfi sayıda ayrı basımlarını temin ederek devlet selerine yollar; yollanacak daire ve müessese ve maletin bütün merkezi daire ve müesseselerinden makazalar, nahiyeler ve köyler de dahil bulunabileseğinhuriyeti Kanunlarından birçoğu bazan yüz binlerce yaptırılıp dağıtılmak lâzımgelmektedir.

Bu işin Resmi Gazete ile gördürülmesi akla şağı gazete kanunlar ve nizamnamelerden maada pek eder ki, bunların hepsinin de ayrı ayrı 1322 sayılı kanvasıtasıyla tebliği zaruri değildir. İşte bundan dolayı ayrı olarak böyle hususi ve münferit kanun basımlar halde tıraj sayısı mahdud olan resmî gazetenin tırajı bededecektir ki bunun için de külliyetli kâğıt istihlâk

E. — Kanun metinlerinin resmî neşriyatının vardır ki bu da oldukça mühim bir yayım kolu teşkil

Gerçekten Müdevvenat Müdürlüğünün düsturu ayrıca münferit kanunlar neşriyatına rağmen, diğer daireleri, umumiyetle kendilerini ilgilendiren kanun

İcra ve İflâs Kanunu, Hukuk Muhakemeleri Usulü bu adı geçen kanunlarla diğer birtakım adli kanunların kanunlarını ihtiva eyliyen ve gine vekillikçe yayınlanan kanunları da anılabilir. Bazı mühim kanunların Adliye Vekâlet (Adliye Ceridesi = dergisi) adlı organda yayımlandırılmak anmak gerektir. Bundan başka Maliye Vekâletinin malî kanunları, diğer Vekâletlerin keزالik kendilerini zuatı teker teker veya topluca çok kere bastırdıkları vaktin bir kısmı ayrıca vilâyetlerce de — 1322 sayılı kanun yayım vasıtalarıyla bastırılıp dağıtılmakta veya yayılmaktadır.

*
* *

III. Bu izahattan anlaşıldığı üzere Türkiye Devletin Hukuk kaideleri ve ezcümle kanunları resmî ve hususi vasıtalarla isimler altında defalarca bastırılmakta ve memleket içinde bunlardan hiç olmazsa mühim bir kısmının lüzumluluğu ve imkân var mıdır! Hele devletçe bastırılan kanun ve kanun vasıtalarının hiç olmazsa bir kısmında tasarruf etmek zorunlur ve hem de mümkündür. Zira yukardanberi izah ettiğimiz kanunların sayısını çoğaltmak akla uymadığı gibi bunları azaltmak hem işlerin selâmetinin ve hem de millî menfaatin için lazımdır. Bu düşüncelerin hem resmî ve hem de hususi vasıtalarla yapılan metin neşriyat bakımından varit olduğunu kanunlarımızın bastırılış ve yayılışında her halde aklî ve sistemli çalışma ve görüş mevcut değildir. Böylelikle ve gerek hususi teşebbüslerin birçok servetleri boşaltıyor. Bunların çoğundan vazgeçmek mümkündür.

Yukarıda verilen izahlardan da anlaşılacağı üzere kanun yayım vasıtalarının resmî ve hususi mahiyette olanları